

NNE

Nordisk Netværk for Edisjonsfilologer

[kt] [ä] [t] [æ] [ö] [ti]

Nyhetsbrev nr. 39, juni 2018

Call for papers – NNE 2019

KILDEUDGIVELSE OG TEKSTKRITIK I FORSKELLIGE TRADITIONER

Konference fredag den 8. til søndag den 10. november 2019 i København

Videnskabelig udgivelse dækker et bredt spektrum af fagområder med forskellige materialegrundlag. Trods forskelle i teori og metode har fagområderne også meget til fælles. Hensigten med denne konference er at sætte fokus på både konvergenser og divergenser mellem de forskellige traditioner. Hvordan kan perspektiver, metoder og teorier fra den ene berige den anden? Hvori ligger ligheder og forskelle i det videnskabelige udgivelsesarbejde med norrøne håndskrifter fra middelalderen og senere, tekstudgivelser på græsk af fx Platon og Det Nye Testamente og store trykte forfatterskaber fra 1800-tallet? Hvad kan vi lære af at granske såvel ligheder som forskelle? Lever traditionerne separate liv uden nærmere kontakt, eller findes der eksempler på projekter, hvor materialet kræver en kobling mellem to eller flere discipliner og en samtænkning af metodiske tilgange?

Kategorien 'forskellige traditioner' er tænkt i bredest mulig forstand og kan således inkludere klassisk, norrøn og nysproglig filologi såvel som musikvidenskabelig udgivelse, bibelfilologi, udgivelse af historiske kilder eller andre fagområder. Perspektiver fra både digitale udgaver og papirtrykte er naturligvis velkomne. Konferencens tema lægger sig dermed tæt op ad NNE's grundprincip: at udforske og understøtte det editionsfilologiske samarbejde på tværs af fag- og landegrænser.

Bidrag kan fx fokusere på

- Valg af grundtekst, kritisk apparat og publiceringsformer inden for forskellige traditioner
- Ophav, autenticitet og varians i relation til udgivelsespraktiske problemstillinger
- Spørgsmål om målgruppe, anvendelighed og udgavens status inden for fagområdet
- Særlige udfordringer, når udgaven skal fungere som mellemlid i forbindelse med opførelser (fx dramatekster eller musikvidenskabelige nodeudgivelser)

- Stiller et naturvidenskabeligt tekstmateriale andre krav til det filologiske arbejde og slutprodukt end et humanistisk?
- Mass Digitization – trussel eller ny filologisk tradition?
- Forskelle i digitale bevaringsplaner inden for traditionerne
-

Standardformen for konferencen er 20 min. til oplæg og 20 til spørgsmål. Oplæg kan gives på dansk, norsk, svensk eller engelsk. Arrangørerne opfordrer interesserede deltagere til at holde oplæg sammen, fx fra to forskellige traditioner. Abstracts af max 400 ord sendes til Klaus Nielsen (teoklausn@cas.au.dk) senest den 1. september 2018.

Arrangørerne gransker i samarbejde med NNE's planlægningsgruppe de indsendte abstracts og giver besked senest den 15. oktober 2018.

NNE och GDPR

I enlighet med den nya dataskyddsförordningen GDPR, som trädde i kraft den 25 maj, informeras härmed alla medlemmar i NNE om följande:

- Listan över medlemmar, som även innehöll adresser och e-postadresser, har tagits bort från webbsidan.
- NNE har i sitt medlemsregister, sedan den nya dataskyddsförordningen trädde i kraft, endast uppgifter om medlemmarnas namn och e-postadresser. Uppgifterna används endast för distribution av nyhetsbrevet och sprids inte vidare till annan instans. Namn och e-postadresser raderas ur registret om/när en medlem begär att medlemskapet ska upphöra.
- Klaus Nielsen är personuppgiftsansvarig. Den som har frågor och funderingar om NNE:s medlemsregister vänder sig lämpligen till teoklausn@cas.au.dk

Det norske språk- og litteraturselskap feirer A.O. Vinje 200 år

I år er det 200 år siden dikteren og journalisten Aasmund Olavsson Vinje ble født. I den anledning har Det norske språk- og litteraturselskap, i samarbeid med Nasjonalbiblioteket, gitt ut en tekstkritisk utgave av korrespondentbrevene Vinje sendte fra hovedstaden til avisen *Drammens Tidende* i årene 1851-59. Bare et lite utvalg av korrespondentbrevene har vært utgitt i bokform tidligere. I den tekstkritiske utgaven er ca 550 korrespondentbrev samlet, edert, og utstyrt med fyldig innledning, tekstreddegjørelse, tekstkritisk apparat og register. Utgivere er Nina Marie Evensen og Jon Haarberg.

A.O. Vinje: *Korrespondentbrev til Drammens Tidende 1851–1859* ligger fritt tilgjengelig på [bokselskap.no](http://www.bokselskap.no) (nettvisning og nedlastningsformater) - <http://www.bokselskap.no/boker/korrespondentbrev>

I løpet av året er det også planlagt en tekstkritisk utgave med noen av Vinjes artikler i *Dølen*.

Ellen Nessheim Wiger

Nytt från Svenska Vitterhetssamfundet

Om allt går planenligt kommer C.J.L. Almqvists *Murnis* att föreligga lagom till bokmässan i Göteborg, i slutet av september. Verket trycktes aldrig, i sin ursprungliga version, under Almqvists livstid – och ansågs länge därefter som alltför erotiskt vågat för publicering. *Det går an*-skandalen hade varit en krusning på ytan, i jämförelse med den storm som *Murnis* i publicerat skick skulle ha orsakat, i Almqvists samtid. En kyskare version av *Murnis* publicerades 1845 som *De dödas sagor* och 1850 i Törnrosens Bok III:2 (Imperial-oktavupplagan) som *Murnis*.

Den idémässiga bakgrunden till *Murnis* är Swedenborgs lära om det himmelska äktenskapet. Genomgående har verket en säregen, extatisk, drömsk och profetisk ton som ter sig förbluffande stilistiskt driven och mogen, i jämförelse med vad författaren tidigare hade åstadkommit, i litterärt hänseende. Ledmotivet i *Murnis* är den stora lyckan att få dö ung, eftersom döden ses som fullbordan till ett högre liv.

I *Murnis* är den fysiska föreningen mellan kvinna och man tillvarons högsta mål och mening, men inte i jordelivet utan i det högre livet därefter. Mannens förhållande till kvinnan är en symbol för Guds förhållande till mänskligheten och den kroppsliga föreningen därmed en förening med Gud. Guds kärlek och människans kärlek är ett utflöde ur samma källa. Men i *Murnis* intar kärleken mellan man och kvinna en särställning och blir det dominerande uttrycket för den universella kärleken.

Murnis utges inom ramen för Samlade Verk, i underserie III: Otryckta verk. Inget manuskript av Almqvists egen hand finns bevarat, däremot två manuskript av annan hand, varav det som utgör grundtext i utgåvan har utförts av Almqvists lärjunge Gustaf Hazelius.

Petra Söderlund

Nyheter från Svenska litteratursällskapet i Finland

Dikter är den första delen i den textkritiska utgåvan Henry Parlands Skrifter och publiceras i slutet av september 2018 i både tryckt och digital form (parland.sls.fi). Utgivare är Per Stam. För första gången publiceras modernisten Henry Parlands (1908–1930) hela lyriska författarskap. *Dikter* innehåller både kända dikter och tidigare opublicerade arkivfynd, även dikter på tyska och ryska, dikter med rim, tillfällesdikter, en limerick och ett par utkast till tvålreklam.

Den fritt tillgängliga digitala utgåvan innehåller till skillnad från bokutgåvan fullständiga textkritiska redogörelser samt faksimil och transkriptioner av utgåvans källmaterial, som utgörs av originaltryck, manuskript och korrektur.

Under 2018, Zacharias Topelius 200-årsjubileum, utkommer fyra delutgåvor: läseböckerna *Boken om Vårt Land* och *Naturens bok* lanserades i januari, i augusti utkommer Topelius dagböcker och hans föräldrakorrespondens och i oktober den historiska romanen *Fältskärens berättelser*. Därmed är elva delar av tjugofyra utgivna. Nyligen lanserades också en digital version av ZTS anpassad för pekplattor och mobiler. Här finns lästexter, punktkommentarer och inledningar (topelius-m.sls.fi).

Dagböcker (XXI:1–3) omspanner drygt åtta år och 1100 sidor i tryck. De inleds hösten 1832 med den första resan till studiestaden Helsingfors och avslutas 1840 då han promoverades till magister. Dag för dag skildrar Topelius studielivet och stadens nöjen, kamratskap och ungdomsförälskelser, resorna genom storfurstendömet och ferierna i hemstaden Nykarleby. Utkommer i tryck och digitalt. Utgivare är Pia Asp.

I *Zacharias Topelius korrespondens med föräldrarna* (XX:1) får vi följa den unge skolgossens väg till journalistiken, författarskapet och professuren. Av de 426 bevarade breven (1829–1868) är en handfull från den tidigt döde fadern, resten från Topelius och modern Sofia. Brevväxlingen belyser familjelivet, samhällsutvecklingen i Finland och skillnaderna mellan kvinnors och mäns skrivpraktiker. Inte minst framträder Topelius formidabla mor i helfigur. Utkommer digitalt. Utgivare är Eliel Kilpelä.

I augusti utges också Topelius *Dikter i urval* utgiven av Carola Herberts med förord av Clas Zilliacus. Urvalet upptar ett fyrtiotal dikter med korta kommentarer som utgår ifrån de mer utförliga i den textkritiska utgåvan.

Grundtvigs Værker

Den 3. april 2018 blev version 1.12 offentliggjort med 30 nye værker. GV indeholder nu ca. 10.700 sider, hvilket svarer til 29% af den samlede tekstmængde. Blandt de nye værker findes:

- ”Udvalg af den gamle danske Riimkrønike” (fra Danne-Virke 1, 1816) · ”Om Scriptores Rerum Danicarum” (fra samme) · ”Om Verdens-Bygningen” (en anmeldelse fra Maanedskrift for Christendom og Historie, 1831)

En række større værker er nu etableret og kan læses og søges i. Kommentarer og indledninger følger i en senere version:

- Danmarks Krønike af Saxo Grammaticus, bind 1 (1818) · Frisprog mod H. H. Hr. Biskop Mynsters Forslag til en ny Forordnet Alterbog (1839) · Phenix-Fuglen, et angelsachsisk Kvad førstegang udgivet med Indledning, Fordanskning og Efterklang (1840)

Desuden er udgivelsen af en række værker færdiggjort, så man nu bl.a. kan læse indledningen og kommentarerne til:

- ”Om Christendommens Sandhed” (1826) · En liden Bibel-Krønike for Børn og Menig-Mand, 2. udg. (1828)

”Udvalg af den gamle danske Riimkrønike” var Grundtvigs første forsøg på at genoplive den danske verskrønike fra 1400-tallet og introducere den bredere befolkning til dette unikke værk. Udplukkene i Danne-Virke blev dog kun udsat for en begrænset modernisering. I 1834 gjorde Grundtvig endnu et forsøg med ”Den Danske Rim-Krønike”, som nu kan læses med indledning og kommentarer. Også denne gang bliver det kun til udpluk, men dog i en mere bearbejdet og moderne form. Grundtvig fornyer syv af Rimkrønikens digte og tilføjer desuden to nye om hhv. Frederik 3. og Christian 7. Denne kombination kan virke særpræget, men den digteriske videreførelse lå for Grundtvig som en naturlig forlængelse af genudgivelsen og det nationale dannelsesprojekt, den repræsenterede. Således var Rimkrøniken selv ifølge Grundtvig blevet akkumuleret over tid, og således skulle eftertidens historikere og digtere ligeledes bearbejde og videreføre historiske værker for at holde det danske folks interesse for fortiden i live. Grundtvig så sig selv samt Baggesen, Oehlenschläger og Ingemann i denne

rolle og beskriver deres opgave på følgende vis i det indledende prosastykke til ”Den Danske Rim-Krønike”:

Vi Nyaars-Børn, fødte paa Grænsen af to Tidsrum: det Poetiske, som ligger bag os, og det Prosaiske, som udstrækker sig for os, vi har Øine, naar vi kun vil bruge dem, til at see, hvad der maa gøres, naar det følgende Tids-Rum ei skal vorde aamløst, vi kan, naar vi vil, godt indsee, at den underlige Aands-Forplantelse i Løn, som vi skyldte vor Poetiske Tilværelse, den fandt ingenlunde Sted for at National-Poesien i os skulde, som et udgaaende Lys, blusse op og slukkes, men for at holde Liv i Gnisterne, som ulme under Asken, og vil, naar de faae Tid at samle sig, frembringe langt klarere Blus end vores, og stedse bedre oplyse Banen som er Nordens Aand betegnet til sit herlige Maal. (s. 553)

Nyhetsbrevet redigeres av Petra Söderlund: petra.soderlund@littvet.uu.se

Frist for innsending av nyheter til neste nummer er 1. november 2018.